

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา  
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

The Development of training quality assurance system within educational  
institutions of KhonKaen Municipality School

มนีรัตน์ เย็นสวัสดิ์

Maneerat Yensawat

สำนักการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น

Education Bureau KhonKaen Municipality

Corresponding Author, Email : maneeratyensawat@gmail.com

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างและศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น และเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้หลักสูตรฝึกอบรม มีวิธีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จากผู้บริหารและครูที่ผ่านการอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 10 คน 2) การจัดทำร่างหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดองค์ประกอบและการตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตร 3) การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (Field study) คือครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 77 คน และ 4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้หลักสูตรฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย (1) หลักการ (2) เป้าหมาย (3) วัตถุประสงค์ (4) เนื้อหาสาระ (5) กระบวนการ (6) กิจกรรมฝึกอบรม (7) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ (8) การวัดและประเมินผล หลักสูตรมีความเหมาะสมและความสอดคล้อง อยู่ในระดับมาก ดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ย 0.92 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่าผู้เข้าอบรมมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ความเข้าใจระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของครูที่เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมาก และ 4) ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้หลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

**คำสำคัญ :** หลักสูตรฝึกอบรม; ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

## Abstract

The purposes of this research was to find out the results of training quality assurance system within educational institutions of KhonKaen Municipality school and to study the suitable and possible of training courses. The 4 methods of conducting research were 1) studied the 10 administrators and teachers 's background who have trained. 2) courses drafting such as element designation and courses outline. 3) trail and find out the effectiveness of the courses by using with small sampling (Try out) and using with the sampling (Field study) : the 77 quality assurance teachers at school. 4) the suitable assessment and possible training courses. The data analyzing by using the mean, standard deviation and using the statistic to test the values (t-test) by Dependent Sample.

The results of the study were as follows : 1) The training were consists of 1.1) principle 1.2) goal 1.3) objective 1.4) content 1.5) process 1.6) training activities 1.7) training materials 1.8) measurement and evaluation by courses are appropriate and consistent at a high level. The consistency index average is 0.92. 2) The training courses results were found that the trainee had cognitive average scored after training higher than before training with the statistically significant at 0.05 3) The trainee's satisfaction with the training courses at a high level. 4) The results of suitability and possibility were at the most level.

**Keyword :** Training course; Quality assurance system within educational institutions.

## บทนำ

หัวใจสำคัญของการปฏิรูประบบการศึกษาอยู่ที่การสร้างระบบความรับผิดชอบต่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพ การศึกษา โดยให้สถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองและผู้เรียนมากขึ้น โดยสถานศึกษาควรเป็น หน่วยหลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีอิสระในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการออกแบบ หลักสูตร วิธีการสอน และวิธีการวัดผลตามแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ เจตนารมณ์ของสถานศึกษา รวมถึงตอบสนองต่อสภาพปัญหาความต้องการชุมชนและการประเมินคุณภาพ สถานศึกษาภายใน ซึ่งสาเหตุของการปฏิรูประบบการศึกษาเนื่องมาจากการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาของ ประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา พบว่า มีปัญหาหลัก ๆ ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนไม่มีความสุขกับการเรียน นักเรียนขาดระเบียบวินัย แต่ละห้องมีจำนวนมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำ เนื้อหาไม่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลง กระบวนการเรียนรู้ไม่พัฒนาเด็ก การเรียน ภาษาอังกฤษขาดมาตรฐาน 2) ด้านการผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัย พบว่า ประเทศขาดกำลังแรงงานสาย วิชาชีพ งานวิจัยไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง มาตรฐานฝีมือยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ การผลิต

บัณฑิตในสาขาที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของประเทศ 3) ด้านการประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา พบว่า การประเมินคุณภาพครู การประเมินสถานศึกษา ระบบการศึกษาต่อในแต่ละระดับชั้น การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา พบว่า สัญญาณขาดความเสถียร อุปกรณ์ไม่ทันสมัย มีไม่ทั่วถึง ไม่นำข้อมูล สารสนเทศที่ได้มาใช้ในการตัดสินใจ ไม่นำผลผลิตที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 5) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ขาดการบูรณาการ การกระจายอำนาจไม่จริงจัง การกำกับดูแล ขาดประสิทธิภาพ ระบบงบประมาณไม่สอดคล้องต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 6) ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูมีภาระมากนอกจากงานสอน ครูไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงวิชาเอก ครูขาดขวัญและกำลังใจ ขาดทักษะในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งปัญหาด้านการประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษานั้น เป็นเรื่องที่แก้ไข และต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 33)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภท และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ประกอบกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการนำผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มาใช้เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และได้มีการศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินและพัฒนามาตรฐานสถานศึกษา ของคณะกรรมการติดตามและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ผลจากการศึกษา พบว่ามีสภาพปัญหาเกี่ยวกับการประเมินใน 3 ด้านคือ 1) ด้านมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของการประเมิน 2) ด้านมาตรฐานของผู้ประเมิน และ 3) ด้านมาตรฐานของวิธีการประเมิน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้น้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบการประเมินเพื่อลดภาระการจัดเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน รวมทั้งให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา และได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2547)

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ได้ระบุว่า ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพ

ตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ แนวทางในการดำเนินการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ไม่สอดคล้องกับ หลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นทั้ง 11 โรงเรียน ที่ผ่านมาพบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีข้อจำกัด คือ ปัญหาด้านครูและบุคลากรที่ยัง ขาดความรู้ มีความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจากการสัมภาษณ์ครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า ยังไม่พอใจกับระบบประกันคุณภาพภายใน สาเหตุเกิดจากปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษา เช่น ครูและผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพภายใน การ เชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการจัดการศึกษาการวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทของโรงเรียน การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงการนำผลการรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนในปีที่ ผ่านมาไปใช้เพื่อวางแผนการพัฒนา รวมถึงการเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในและภายนอกมาใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในรอบต่อไป (สำนักการศึกษา, เทศบาลนครขอนแก่น. 2562 : 10)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยนำเทคนิคการฝึกอบรมที่บูรณา การ ความรู้และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนกล ยุทธ์ในการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ให้ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ งานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษา ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืนต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่
  - 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - 2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้หลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

## วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานประกอบการพัฒนาหลักสูตร 1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำร่างหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมฝึกอบรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล มีเนื้อหาฝึกอบรมจำนวน 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 Plan 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 2 Do 1) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หน่วยที่ 3 Check 1) การติดตามตรวจสอบทบทวน 2) การประเมินผลและการรายงาน 3) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หน่วยที่ 4 Act 1) การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมและแบบประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลข้อมูลตามเกณฑ์

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร 1) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก (Try out) เป็นครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่กำหนด และ 2) ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก (Try Out) เป็นครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 77 คน ระยะเวลาฝึกอบรม 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent sample

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พิจารณาตามเกณฑ์ 1) คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของครูหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมากหรือมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 3) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตร อยู่ในระดับมากหรือมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.51 เพื่อนำหลักสูตรที่นำไปทดลองใช้และประเมินผล การใช้หลักสูตรจากเครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะจากครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม มาดำเนินการปรับปรุง

แก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่มีความสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต่อไป

### สรุปผลการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมฝึกอบรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล ส่วนเนื้อหาฝึกอบรมจำนวน 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 Plan 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 2 Do 1) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หน่วยที่ 3 Check 1) การติดตามตรวจสอบทบทวน 2) การประเมิน ผลและการรายงาน 3) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หน่วยที่ 4 Act 1) การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และดัชนีความสอดคล้องมีค่าเฉลี่ย 0.92

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น สรุปผลการวิจัย ดังตาราง 1-3

ตาราง 1 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น

ครูผู้เข้ารับการอบรม	N	$\bar{X}$	S.D.	D	D <sup>2</sup>	t	Df	p
ทดสอบก่อนรับการฝึกอบรม	77	19.47	3.73					
ทดสอบหลังรับการฝึกอบรม	77	30.93	4.95	316	1,902	10.813	76	.05

\* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระบบ  
ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น (n = 77)

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
<b>1. ด้านเนื้อหาในการฝึกอบรม</b>			
1.1 การจัดลำดับเนื้อหาการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.42	.50	มาก
1.2 เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความถูกต้องตามหลักวิชา	4.40	.49	มาก
1.3 เนื้อหาในการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.36	.48	มาก
1.4 เนื้อหาในการฝึกอบรมมีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้	4.50	.51	มาก
1.5 เนื้อหาในการฝึกอบรมเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม	4.56	.50	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.45</b>	<b>.50</b>	<b>มาก</b>
<b>2. ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม</b>			
2.1 กิจกรรมการฝึกอบรมเหมาะสมกับเวลา	4.48	.50	มาก
2.2 กิจกรรมการฝึกอบรมมีความสนุกสนาน	4.44	.50	มาก
2.3 กิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญ	4.48	.50	มาก
2.4 กิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.62	.49	มากที่สุด
2.5 กิจกรรมการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในได้	4.68	.47	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.54</b>	<b>.50</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>3. ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การฝึกอบรม</b>			
3.1 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	4.26	.44	มาก
3.2 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เหมาะสมกับเนื้อหาการฝึกอบรม	4.28	.45	มาก
3.3 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	4.34	.48	มาก
3.4 เอกสารประกอบการฝึกอบรมสามารถทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจชัดเจนขึ้น	4.58	.49	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.36</b>	<b>.47</b>	<b>มาก</b>
<b>4. ด้านการวัดและประเมินผล</b>			
4.1 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหาการฝึกอบรม	4.04	.20	มาก
4.2 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรมการฝึกอบรม	4.14	.35	มาก
4.3 การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับแนวคิดสำคัญ	4.08	.27	มาก
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.09</b>	<b>.28</b>	<b>มาก</b>
<b>5. ด้านความสามารถของวิทยากร</b>			
5.1 นำเสนอเนื้อหาสาระน่าสนใจ	4.46	.50	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5.2 เชื่อมโยงความรู้สู่การนำไปใช้	4.44	.50	มาก
5.3 ตอบปัญหาหลายข้อสงสัยได้ตรงประเด็น	4.56	.50	มากที่สุด
5.4 สร้างบรรยากาศการอบรมที่สนุกสนาน	4.68	.47	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.54</b>	<b>.50</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>6. ด้านประโยชน์ในการนำไปใช้</b>			
6.1 ความรู้และทักษะที่ได้สามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้	4.50	.51	มาก
6.2 สามารถบูรณาการทางความคิดสู่การปฏิบัติงานเป็นทีม/ การปรับตัว/ การปฏิรูประบบการปฏิบัติงาน	4.44	.50	มาก
6.3 ความรู้และทักษะที่ได้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.58	.50	มากที่สุด
6.4 มีความมั่นใจในการพัฒนางานและสามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานได้	4.76	.43	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.57</b>	<b>.50</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>รวมเฉลี่ย</b>	<b>4.44</b>	<b>.50</b>	<b>มาก</b>

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 4.44$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจ ด้านประโยชน์ในการนำไปใช้ ( $\bar{X} = 4.57$ ) ด้านกิจกรรมการอบรม ( $\bar{X} = 4.54$ ) และด้านความสามารถของวิทยากร ( $\bar{X} = 4.54$ ) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเนื้อหาในการฝึกอบรม ( $\bar{X} = 4.45$ ) ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การฝึกอบรม ( $\bar{X} = 4.32$ ) และด้านการวัดและประเมินผล ( $\bar{X} = 4.09$ )

ตาราง 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพ  
ภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น (n = 10)

รายการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
<b>1. ด้านความถูกต้อง</b>			
1.1 เนื้อหาสาระ	4.50	.53	มาก
1.2 กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม	4.60	.70	มากที่สุด
1.3 สื่อ/เอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.60	.70	มากที่สุด
1.4 การวัดและประเมินผล	4.60	.52	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.58</b>	<b>.59</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>2. ด้านความเหมาะสมของหลักสูตร</b>			
2.1 เนื้อหาสาระ	5.00	.00	มากที่สุด
2.2 กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม	4.70	.67	มากที่สุด
ตาราง 3 (ต่อ)			
รายการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
2.3 สื่อ/เอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.80	.42	มากที่สุด
2.4 เวลากับเนื้อหาสาระ	4.30	.82	มาก
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.70</b>	<b>.61</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>3. ด้านความเป็นประโยชน์ของหลักสูตร</b>			
3.1 ได้กระบวนกรพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่ชัดเจน	4.90	.32	มากที่สุด
3.2 เป็นแนวทางการตรวจสอบและการประเมินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	4.70	.48	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.80</b>	<b>.41</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>4. ด้านการนำไปใช้</b>			
4.1 สามารถบูรณาการสู่การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	.42	มากที่สุด
4.2 บุคลากรสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง	5.00	.00	มากที่สุด
4.3 สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา	5.00	.00	มากที่สุด
<b>เฉลี่ยรายด้าน</b>	<b>4.93</b>	<b>.25</b>	<b>มากที่สุด</b>
<b>รวมเฉลี่ย</b>	<b>4.73</b>	<b>.53</b>	<b>มากที่สุด</b>

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมเหมาะสมมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.73$ ) และเมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.58 - 4.93$ ) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุดโดย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการนำไปใช้ ( $\bar{X} = 4.93$ ) 2) ด้านความเป็นประโยชน์ของหลักสูตร ( $\bar{X} = 4.80$ ) 3) ด้านความเหมาะสมของหลักสูตร ( $\bar{X} = 4.70$ ) และ 4) ด้านความถูกต้อง ( $\bar{X} = 4.58$ )

### การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมฝึกอบรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล ส่วนเนื้อหาฝึกอบรมจำนวน 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 Plan 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 2 Do 1) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หน่วยที่ 3 Check 1) การติดตามตรวจสอบทบทวน 2) การประเมินผลและการรายงาน 3) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หน่วยที่ 4 Act การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวง ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษานั้นนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง การให้ความรู้แก่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการนำไปปฏิบัติให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) อมรา เล็กเริงสินธ์ (2537) สมชาย รังสี (2550) จันทิมา แสงเลิศอุทัย (2550) กนกกร ปราชญ์นคร (2550) สันต์ ศูนย์กลาง (2551) วุฒิสักดิ์ พิศสุวรรณ (2553) ที่ได้สรุปแนวดำเนินการของหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมฝึกอบรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสม แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพ สามารถเพิ่มระดับหรือพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น จากการฟังคำบรรยายประกอบสื่อ และการเข้าร่วมกิจกรรมตามหน่วยฝึกอบรมทั้ง

4 หน่วย ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบหลักสูตรตามวงจรคุณภาพ PDCA ดำเนินงานอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำหนดจุดเน้นของหลักสูตรฝึกอบรม สอดคล้องกับแนวการจัดกิจกรรมของ Wilson (1995) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีด้วยการลงมือกระทำ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะดีในบรรยากาศแบบไม่เป็นทางการ และนอกจากนั้น วิทยากรมีเทคนิควิธีการกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันตามใบกิจกรรมในหน่วยการฝึกอบรมอย่างตั้งใจ สามารถฝึกปฏิบัติและออกมานำเสนอผลงานอย่างมั่นใจ ส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีระดับความรู้ความเข้าใจ ตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Goldstein (1993) ซึ่งกล่าวว่า การอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ความสามารถ (Ability) และเจตคติ (Attitude) ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2.2 ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ในการนำไปใช้ ด้านกิจกรรมการอบรม และด้านความสามารถของวิทยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจด้านเนื้อหาการฝึกอบรม ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์การฝึกอบรม และด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรม และการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรเป็นไปอย่างสนุกสนานเพลิดเพลินและได้สาระความรู้ มีสื่อประกอบที่ชัดเจน และการเข้าร่วมกิจกรรมตามหน่วยฝึกอบรม ทั้ง 4 หน่วย ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบหลักสูตรตามวงจรคุณภาพ PDCA ดำเนินงานอย่างมีระบบ เป็นขั้นตอนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรม โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมเหมาะสมมากที่สุด และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมฯ นี้ มีการสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา จากผลการประเมินจะพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมด้านการนำไปใช้มีความสำคัญเป็นอันดับแรก และด้านความเป็นประโยชน์ของหลักสูตร เป็นอันดับรองลงมา แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมเป็นที่ยอมรับว่า มีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากผู้ประเมินเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมสามารถทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนหรือวิธีการทำงานเฉพาะด้าน การทำงานร่วมกับคนอื่น มีความรู้ความคิดและความสามารถทางสติปัญญา สอดคล้องกับที่ Cronbach L. (1990) ที่เสนอแนะให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมิน ควรเก็บอย่างรอบด้านมากกว่าที่จะเก็บข้อมูลเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ข้อมูลทางด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ การกระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น จึงทำให้หลักสูตรฝึกอบรมนี้สามารถที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้เป็นอย่างดีและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานทางการศึกษาระดับสำนักงานการศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ให้มีความกะทัดรัด สามารถใช้เวลาในการฝึกอบรมทางออนไลน์ได้ โดยยึดหลักความยืดหยุ่นของหน่วยการฝึกอบรม และพิจารณาเลือกใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ต้องการฝึกอบรม ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการจำกัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

1.2 หน่วยงานทางการศึกษาระดับกรมหรือระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถนำผลวิจัยนี้ไปใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน เป็นความคาดหวังหรือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในลำดับต่อไป

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรสำรวจความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรมาด้วยความสมัครใจ เต็มใจและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองโดยการฝึกอบรม

2.2 เวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมแต่ละหน่วย ควรมีความยืดหยุ่นระหว่างหน่วยฝึกอบรมและเพิ่มช่องทางอบรมทางออนไลน์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้ ทบทวนการอบรมได้เมื่อมีข้อสงสัย

2.3 การติดตามผลหลังจากการฝึกอบรมเสร็จสิ้น โดยทีมงานที่จัดการฝึกอบรม ทั้งนี้การติดตามอย่างกัลยาณมิตรจะส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีขวัญกำลังใจ เป็นการนิเทศช่วยเหลือ รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมตามความคาดหวังตามหลักสูตรฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

## กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก นายวิทยา บุรณ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ที่กรุณาเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมในครั้งนี้ โดยมี นางรังสิมา จันทะโชติ ศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองพัทธยา, ดร.วิรงรอง อุดม ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5, นายคงเดช หรรบรรณ ศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์, นายวิชิรินทร์ ศรีจุม ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง และนางช่อเอื้อง ฤกษ์จุฬิมล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก ที่มีความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณ นายมานพ ช่องตะคุ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา, ดร.สุพัทธา ตาลดี หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์, ดร.ธีราพร ปรีดีวงศ์ ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครขอนแก่น ที่คอยให้คำแนะนำและให้กำลังใจมาโดยตลอด

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **มาตรฐานการศึกษาาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561**. แหล่งที่มา <http://www.isat.or.th/sites/default/files/4.%204.%20มาตรฐานการศึกษา%202561.pdf> สืบค้นเมื่อ 30 มี.ค. 2562.
- จันทิมา แสงเลิศอุทัย. (2550). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ**. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุขฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วุฒิศักดิ์ พิศสุวรรณ. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สำหรับนักศึกษาพยาบาลตามโครงการผลิตวิชาชีพพยาบาล เพื่อแก้ปัญหาในเขตพื้นที่ชายแดนภาคใต้**. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุขฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย สังข์สี. (2550). **หลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุขฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สันต์ ศูนย์กลาง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุขฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น. (2560). **รายงานการสังเคราะห์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ปีการศึกษา 2562**. เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อมรา เล็กเจริงสินธุ์. (2537). **หลักสูตรและการจัดมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- Conbrach. L. (1990). **Course Improvement Evaluation Teacher College Record**. New York.
- Goldstein I. L. (1993). **Training in Organizations: Needs Assessment, Development and Evaluation**. 3<sup>rd</sup> ed. California: Brooks Cole.